

Der er efter kriminallovens § 108, jf. henholdsvis § 102, stk. 3, 2. pkt., og § 104, stk. 5, principielt mulighed for, at retten kan træffe bestemmelse om prøvelsladelse af tidsbestemt anbragte direkte fra Anstalten ved Herstedvester. Denne fremgangsmåde har dog ikke været anvendt i praksis i hvert fald i de sidste 10 år.

Med henblik på at tilvejebringe et bedre grundlag for en egentlig foranstaltningsændring efter kriminallovens § 104, stk. 4, foreslår Den Grønlandske Retsvæsenkommission, at der etableres en ordning, hvorefter der administrativt kan træffes beslutning om *udstationering* til grønlandsk anstalt som forberedelse til ændring af foranstaltningen til anbringelse i grønlandsk anstalt og efterfølgende løsladelse.

Justitsministeriet kan tilslutte sig, at der ved en ændring af kriminalloven skabes lovhjemmel for en udstationeringsordning som foreslået af kommissionen. Kompetencen til at træffe afgørelse i sager om udstationering foreslås tillagt justitsministeren med mulighed for delegation til Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn. Der henvises herom til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1.

Det findes ikke betænkeligt at lade en administrativ myndighed træffe afgørelse om tilbageførsel til Anstalten ved Herstedvester, da anbringelse dér ligger inden for rammerne af den oprindelige dom (eller foranstaltningsændring), og da den dømte eller dennes bistandsværge har mulighed for at anmode retten om en egentlig foranstaltningsændring til anbringelse i anstalt i Grønland efter kriminallovens § 104, stk. 4, eller om løsladelse endeligt eller på prøve efter kriminallovens § 108. Hensigten med udstationeringsordningen er i øvrigt netop gennem en adgang til på en hurtig og enkel måde at tilbageføre den dømte til Anstalten ved Herstedvester, hvis det er påkrævet, at skabe mulighed for på et lidt tidligere tidspunkt end ellers administrativt at overføre den pågældende til anstalt i Grønland.

2.3. I indstillingen fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission anføres, at i det omfang, der skabes lovhjemmel til en udstationeringsordning (jf. ovenfor pkt. 2.2.), bør der samtidig skabes hjemmel til at fastsætte *vilkår om behandling* for de pågældende under udstationeringen. I den forbindelse foreslås, at der skabes hjemmel til at fastsætte tilsvarende vilkår over for anstaltsafsonere i Grønland i øvrigt i tilknytning til, at de pågældende får udgang fra anstalten. Et sådant vilkår vil navnlig kunne angå medicinsk, kønsdriftsdæmpende behandling («medicinsk kastration») eller behandling mod misbrug af alkohol (f.eks. med Antabus).

En tilsvarende anbefaling findes i »Betænkning

vedrørende kriminalpolitiske spørgsmål i Grønland« (1990), s. 55.

Justitsministeriet kan tilslutte sig, at der skabes hjemmel for at fastsætte vilkår om behandling som foreslået af kommissionen.

Det bemærkes i den forbindelse, at afsoningsforholdene i grønlandske anstalter adskiller sig fra afsoningsforholdene i danske fængsler, idet den dømte i Grønland ikke i samme grad adfærdsses fra samfundet under anstaltsopholdet, jf. herved Leif Senholt: Den grønlandske kriminalret, bind 2 (1984), s. 375-378. De karakteristiske træk ved et grønlandsk anstaltsophold er således bl.a.:

- at de dømte normalt har almindelig beskæftigelse ved arbejde på byens arbejdspladser med sædvanlig løn eller er under uddannelse på de almindelige uddannelsesinstitutioner, og
- at de dømte i almindelighed har tilladelse til at tilbringe en væsentlig del af fritiden uden for anstalten.

Anstaltsopholdet har dog ikke karakter af et såkaldt natfængsel, da tilsyn og kontrol med de dømtes beskæftigelse og deres økonomi er et centralt led i fuldbyrdelsen.

Med den mindre sikkerhed og de større friheder, der således er forbundet med ophold i grønlandsk anstalt, vil det ofte være relevant at fastsætte vilkår om behandling i forbindelse med udstationering fra Anstalten ved Herstedvester. Tilsvarende gør sig gældende for øvrige anstaltsafsonere i Grønland i tilknytning til, at de pågældende får tilladelse til udgang fra anstalten.

Spørgsmålet er imidlertid, om regler på dette område kan fastsættes administrativt, eller om de kræver særskilt lovhjemmel.

I Danmark kan der stilles relevante vilkår om behandling i tilknytning til, at der meddeles tilladelse til udgang, jf. § 10 i cirkulære nr. 31 af 18. marts 1986 om udgang til indsatte, som ændret bl.a. ved cirkulære nr. 8 af 10. januar 1994 og senest ved cirkulære nr. 46 af 4. april 1995. Dette cirkulære er udstedt i medfør af § 24 i bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af frihedsstraf og § 24 i bekendtgørelse nr. 422 af 2. juni 1973 om behandling af personer, der anbringes i forvaring. Disse sidstnævnte bestemmelser har hjemmel i straffelovens § 49, stk. 1, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om fuldbyrdelse af fængsel og hæfte, og straffelovens § 74, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af personer, der anbringes i forvaring.

Spørgsmålet om lovregulering af straffuldbyrdelse i Danmark overvejes for tiden af Straffelovrådet på